

BIBLIOGRAFIA

Memòria d'activitats del Centre de Conservació i Restauració de Béns Culturals Mobles de la Generalitat de Catalunya. 1982-1988. Barcelona. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1988, 293 p., amb il·lustracions.

Memòria d'activitats del Servei de Conservació i Restauració de Béns Culturals Mobles de la Generalitat de Catalunya. 1989-1998. Barcelona. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1997, 280 p., amb il·lustracions.

Sempre hem pensat que aquest servei era un notable encert, fet que ens ha quedat confirmat en valorar els treballs realitzats i recollits en aquestes dues memòries que abasten 17 anys d'activitat del Servei. La seva creació permet que totes les biblioteques, arxius i museus catalans que tenen fons des de la prehistòria fins als nostres dies puguin gaudir d'uns mitjans materials dels quals n'estaven, fins ara, mancats, ja que solament uns pocs centres, d'una rellevant categoria, disposaven d'aquest servei. Moltes vegades per amistat, i no per obligació els feien extensius a d'altres centres. La tecnologia i les seves continuades millores i evolució aconsellen, cada dia més l'organització de serveis centralitzats que evitin la dispersió de les possibilitats de treball i a la vegada ajudin aquells centres que no tenen el personal o la facultat de disposar de mitjans tècnics i econòmics per dur a terme aquesta tasca.

Hem fet un recorregut per les més de 500 pàgines d'aquestes memòries, i hem pogut valorar la importància de la tasca de conservació i de restauració. S'han agrupat les peces restaurades, segons la seva tècnica: pintura sobre taula, escultura, pintura mural, arqueologia i etnografia i materials d'arxiu i tèxtils (vol. I), i escultura policromada, pintura sobre fusta, pintura mural, pintura sobre tela, materials arqueològics, materials diversos i materials d'arxiu (vol II). Aquestes diferències són, segurament, el resultat de la mateixa tasca del servei. Cada un d'aquests apartats comprèn peces d'època medieval, el seu nombre fa impossible llistar-les, però sí ens permet aconsellar la seva consulta per a fer qualsevol treball, en el qual hagi de figurar l'abans i el després de la restauració.

Completen aquests dos volums una relació de les peces restaurades, un mapa de Catalunya amb indicació de les visites i intervencions fetes pel servei, i la relació dels restauradors.

Felicitem el Servei de Conservació i Restauració de Béns Mobles, el seu director Josep M Xarriè i els seus col·laboradors per la tasca feta i esperem i desitgem que aquesta activitat tingui continuïtat i a la vegada una major projecció del seu treball amb una informació potser més àmplia i propera a la societat i als interessats per l'art i cultura medievals a Catalunya.

Joan-F. Cabestany i Fort

GRAUPERA I GRAUPERA, Joaquim: *L'arquitectura religiosa preromànica i romànica en el Baix Maresme.* Mataró. La Comarcal, 2001. 156 p.

Aquest treball s'inicia amb un capítol dedicat a la bibliografia i estudis sobre el tema que, potser, podria ésser més extens i, a la vegada, selectiu A continuació, en el segon capítol s'ofereix una informació dels primers edificis i testimonis cristians durant l'antiguitat tardana. Altres tres epígrafs (p. 58 a 131) són el cos de l'obra: *L'arquitectura religiosa en el Baix Maresme entre els segles IX i X*; *L'arquitectura religiosa*

romànica en el Baix Maresme (s. XI-XII), i L'arquitectura religiosa durant el segle XIII. Completa el llibre una bibliografia i unes conclusions que aporten una informació més aviat documental i molt poc gràfica. Aquest és, potser, el seu problema més destacat, la referència a uns edificis les estructures arquitectòniques o arqueològiques dels quals no podem documentar, a més de la manca d'una informació fotogràfica que ens permeti identificar els detalls més concrets d'una construcció: estat de conservació i restauracions. Una bona informació gràfica és essencial per a poder conèixer amb detall la importància d'una edificació.

Tot i la consciència de la seva possible millora en certs aspectes, ens felicitem d'aquesta publicació que ens aporta informació molt vàlida per a un millor coneixement de l'art preromànic, romànic i romànic tardà d'aquesta part de la comarca del Maresme, a l'entorn de la ciutat de Mataró.

Joan-F. Cabestany i Fort

Art sacre gironí d'ahir i d'avui. Exposició. Del 7 d'abril al 8 de juliol 2001. Girona. Museu d'Art, 2001. 107 p., amb il·lustracions.

És un catàleg en el qual, a més d'inventariar les peces exposades, es fa un ampli estudi i justificació de l'exposició, amb un conjunt de treballs en què s'intenta explicar la religiositat del segle XXI i les seves manifestacions artístiques. D'un conjunt de 87 peces exposades, solament 13 són del període medieval. Destacarem el *Retauló de la Verge de la Salut* (segle XIV, alabastre, 76 x 114), procedent de la parròquia de Sant Cristòfol de Beget (Garrotxa), 8 imatges de Maria, Sant Crist i sant Bartomeu, solament una Marededéu (col·lecció de la família Viader) és romànica, les restants són gòtiques. Dos calzes, un encenser i una creu processional, gòtiques, completen l'aportació medieval. L'exposició tot i que el món medieval representa només un pròleg, una introducció, és d'agrair per l'aportació d'informació sobre peces que poden passar desapercebudes per la seva situació en la geografia d'aquestes contrades.

J.-F. C. F.

INFORMACIÓ

Amb motiu de l'Any Puig i Cadafalch s'ha realitzat una nova impressió facsímil dels quatre volums de l'obra de Josep Puig i Cadafalch, redactada amb la col·laboració d'Antoni de Falguera i Josep Goday i Casals, *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Aquesta reedició, patrocinada per l'Institut d'Estudis Catalans i prologada per Xavier Barral i Altet, feia anys que era esperada, exhaurida ràpidament l'edició, també facsímil de l'any 1983. Aquesta notícia ha de complaure els nostres socis, molts dels quals no havien aconseguit aquella reedició, i des de feia anys esperaven que en la planificació editorial de l'IEC fos una realitat una nova edició. Aquesta té un nou al·licient: l'aportació del nostre consoci el Dr. Barral. També seria un encert editar de nou el llibre *L'arquitectura romana a Catalunya* (1934), primera part del volum primer de *L'arquitectura romànica*, que és fins a l'actualitat el millor tractat sobre aquest tema que hom té a terres catalanes. Hem d'agrair aquesta aportació editorial que honora la celebració de l'Any Puig i Cadafalch. És ben sabut que Josep Puig i Cadafalch fou fundador (1907) i president de l'IEC (1922-1956). La seva figura fou cabdal en la recuperació de les tasques de l'IEC (1942), en la clandestinitat. Cal valorar l'impuls i l'acolliment atorgats, a la seva llar del carrer de Provença, amb tots els inconvenients i dificultats que aquests anys de la postguerra civil comportaven per a qualsevol manifestació que no estigués d'acord amb l'ortodòxia política del règim.

* * *